

”Det går inte att få politisk majoritet, så vi kan inte göra något”

Alla inser behovet av nedläggning men ingen vill offra sitt sjukhus

Lägg ned minst ett av de fem akutsjukhusen helt och hållet, tycker läkarföreningen i Norrbotten. Men politikerna kan inte ens genomföra förslaget att koncentrera akutkirurgin till tre av de fem sjukhusen.

– Alla inser att man måste lägga ned något, bara det inte är vår verksamhet. Vi har en betydande överkapacitet inom kirurgin, men kan inte få politisk majoritet för några nedskärningar, konstaterar Toivo Hofslagare, s-landstingsråd i Norrbotten.

I slutet av september kom prognosen att sjukvården i Norrbotten går back med en kvarts miljard kronor i år, betydligt värre än man dittills räknat med.

Den dåliga ekonomin var en orsak till att politikerna i Norrbotten tillsatte en utredning av den framtida sjukvårdsorganisationen, »Utmaningen». Namnet syftar på de utmaningar som landstinget står inför i framtiden, t ex att erbjuda en minskande och allt äldre befolkning en bra hälso- och sjukvård trots sämre ekonomi och att klara den framtida försörjningen av nyckelgrupper inom hälso- och sjukvården.

Kalix och Kiruna utan akut

Nyligen lade projektledningen fram ett förslag på en framtida sjukvårdsorganisation. Den innebar i princip att akutkirurgin skulle koncentreras till tre av de fem sjukhusen i länet, Gällivare sjukhus, Sunderby sjukhus och Piteå älvuds sjukhus. Kalix sjukhus och Kiruna sjukhus skulle behålla internmedicin och möjligen viss planerad kirurgi – utredningen presenterade olika alternativ för detta.

Utredningen skickades på remiss och ska behandlas i fullmäktige i slutet av november. Men redan innan remisstiden är slut har s-politikerna, som styr i landstinget utan egen majoritet, beslutat att de inte kommer att lägga fram förslaget om en minskad akutkirurgi.

Kvar av förändringar blir då bara nedläggningen av tre förlossningskliniker, i Piteå, Kalix och Kiruna och en förändrad organisation för psykiatri, vilket fullmäktige tog beslut om i somras.

Läkarföreningen i Norrbotten var ti-

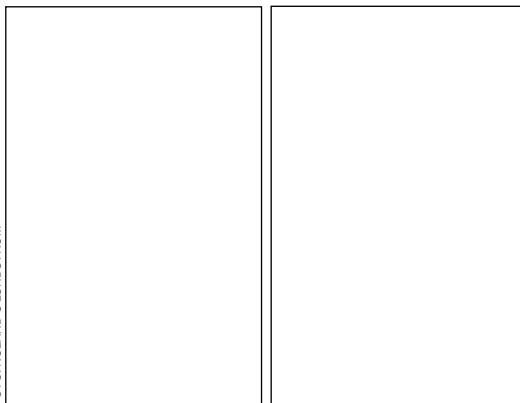

FOTO: ROLAND S. LUNDSTRÖM

Roger Hedman, läkarföreningen och Toivo Hofslagare, landstingsråd i Norrbotten, är eniga om att radikala förändringar behövs inom sjukvården.

digt eniga om sin ståndpunkt: koncentration av akutkirurgin räcker inte, lägg istället ned åtminstone ett sjukhus helt.

– Om 30 år har vi enligt prognoserna en befolkning på 170 000–180 000 människor och vi har dålig ekonomi. Det är helt orimligt att i det läget ha fem akutsjukhus, tycker Roger Hedman, ordförande i Norrbottens läkarförening.

– Hur ska man överhuvud taget kunna rekrytera personal till ett företag som inte har några pengar? Det handlar ju också om att ha pengar till vidareutbildning och kompetensutveckling, annars får man inte personal att stanna kvar.

Som Roger Hedman ser det är frågan inte om utan när man tvingas göra radikala förändringar i vårdorganisationen.

Landstingsrådet Toivo Hofslagare håller med, men känner sig bakbunden av svårigheten att få politisk majoritet för ett förslag som innebär nedskärningar.

– Det vi måste arbeta med nu fram till fullmäktige i november är att få alla politiska partier att inse det oerhörda allvar vi befinner oss i. Vi försöker ha förutsättningslösa diskussioner där alla lösningar är möjliga, till och med sjukhusnedläggningar, berättar han.

Än finns dock inga öppningar och ingen enighet kring något förslag på hur en framtida organisation kan se ut.

Under utredningsarbetet har man hållit seminarier inom samtliga förvaltningar. Det har visat sig att läkarföreningen ingalunda är ensamma om sin ståndpunkt.

– Signalerna inifrån organisationen har varit tydliga: Det är bättre att stänga

ett sjukhus helt än att spara lite på alla, berättar Bo Westerlund, biträdande projektledare i Utmaningen.

Problemet är att ingen vill att just deras sjukhus drabbas.

– Och i utredningsarbetet fick vi inte ens räkna på vad man skulle spara om man lade ned ett sjukhus, eftersom direktiven var att alla fem ska vara kvar, berättar Bo Westerlund.

Under utredningsarbetet har också externa konsulter anlåtats. Det är Lars Räf, professor i kirurgi som tillsammans med en anestesiológ och en invärtesmedicinare, gjort en extern

medicinsk granskning av Utmaningens förslag till struktur.

Konsulterna konstaterar att den vård som bedrivs idag vid de fem sjukhusen, är bra, men att det – om man måste spara – förmodligen är mest effektivt att lägga ned ett sjukhus. I så fall kan all Kirunas slutenvård flyttas till Gällivare.

– Om landstinget i Norrbotten har råd, så visst kan man ha kvar organisationen som den är idag, säger Lars Räf.

– Men i praktiken tror jag inte att det är möjligt. De kommer att bli tvungna att göra något om inte annat så på grund av läkarbrist, tror Lars Räf.

Utmaningens sparförslag skulle ge 140 miljoner kronor, varav 100 miljoner gällde förändringar i vuxenpsykiatri, förlossningsvården, administrationen och den politiska organisationen.

Samtidigt var målet att primärvården skulle byggas ut, på bekostnad av sjukhusvården.

Två akutsjukhus räcker

Norrbottens läkarförening är enig i ståndpunkten att ett sjukhus bör läggas ned. Vilket av de fem tar man dock inte ställning till. Privat har ordföranden Roger Hedman sin inställning klar och är inte rädd för att sticka ut hakan.

– Det räcker med två fullvärdiga akutsjukhus, ett i Gällivare och ett i Sunderbyn, förutsatt att Sunderbyns sjukhus byggs ut. På övriga orter skulle mycket väl en väl fungerande och utbyggd primärvård klara av den icke akuta sjukvården.

Anna Filipsson